

Justitsministeriet

Lovafdelingen

Kontor: Procesretskontoret
Sagsnr.: 2005-740-0019
Dok.: KHE40120

Besvarelse af spørgsmål nr. 6 af 26. april 2005 fra Folketingets Retsudvalg vedrørende forslag til lov om ændring af retsplejeloven og forskellige andre love (Sagsomkostninger, retshjælp og fri proces) (L 132).

Spørgsmål nr. 6:

”Ministeren bedes kommentere henvendelse af 10/4-05 fra Retsassessor Hans Engberg, Faaborg, jf. L 132 – bilag 10.”

Svar:

1. Henvendelsen fra Hans Engberg til Retsudvalget vedrører spørgsmålet om omkostninger i inkassosager, dvs. sager, hvor sagsøgte/skyldneren ikke gør indsigelse mod sagsøgerens/fordringshaverens krav.

En inkassosag ved domstolene kan gennemføres enten som en retssag med stævning og (udeblivelses)dom eller – hvis der er tale om et pengekrav på højst 50.000 kr. – efter de nye regler om betalingspåkrav i retsplejelovens kapitel 44 a, der trådte i kraft den 1. januar 2005. Reglerne om omkostninger er de samme i de to tilfælde.

Det overordnede formål med reglerne om omkostninger i inkassosager er, at når skyldneren ikke betaler et skyldigt beløb til tiden, skal fordringshaveren have dækket sine rimelige omkostninger ved at inddrive kravet, herunder omkostningerne ved om nødvendigt at gennemføre en inkassosag ved domstolene. Samtidig er reglerne om omkostninger i inkassosager udformet med henblik på, at skyldneren kun kan afkræves, hvad der må anses for rimelige omkostninger.

Reglerne om omkostninger i inkassosager findes dels i renteloven og den bekendtgørelse om inkassoomkostninger, som justitsministeren har udstedt med hjemmel i renteloven (bekendtgørelse nr. 601 af 12. juli 2002 om udenretlige inddrivelsesomkostninger i anledning af forsinket betaling – i det følgende betegnet ”omkostningsbekendtgørelsen”), dels i retsplejeloven.

Som udgangspunkt angår de to regelsæt – renteloven/omkostningsbekendtgørelsen henholdsvis retsplejeloven – to forskellige stadier af sagen. Renteloven og omkostningsbekendtgørelsen an-

går de udenretslige inddrivelsesskridt, mens retsplejeloven som udgangspunkt angår omkostningerne ved at gennemføre en inkassosag ved domstolene. Omkostninger ved udenretslige inddrivelsesskridt kan navnlig bestå i rykkergebyr, inkassogebyr (gebyr for at overgive sagen til fremmedinkasso), salær til fremmed inkassator (autoriseret inkassovirksomhed eller advokat) eller udgifter til egeninkasso (udarbejdelse og indgåelse af frivilligt forlig og administration heraf). Omkostningerne ved at gennemføre en inkassosag ved domstolene kan navnlig bestå i retsafgift og, hvis inkassosagen ved domstolene udføres af en advokat, salær til advokaten herfor.

2. Den ordning med hensyn til forholdet mellem udenretslige og indenretslige omkostninger, der lægges op til med lovforslaget, kan sammenfattes således:

Som udgangspunkt opgøres omkostningerne vedrørende den udenretslige og den indenretslige del af sagen hver for sig og efter hver sit regelsæt – renteloven/omkostningsbekendtgørelsen henholdsvis retsplejeloven. Udgangspunktet er således, at fordringshaveren kan få dækket sine udgifter til udenretslige inkassoskridt efter rentelovens og omkostningsbekendtgørelsens regler, mens udgifterne ved at gennemføre en inkassosag ved domstolene dækkes som sagsomkostninger efter retsplejelovens regler.

På et enkelt punkt – som navnlig synes at være det, Hans Engbergs henvendelse til Retsudvalget vedrører, jf. nedenfor – er der dog et kompliceret samspil mellem de to regelsæt. Det drejer sig om tilfælde, hvor fordringshaveren har antaget en advokat til først at foretage udenretslige inddrivelsesskridt og dernæst om nødvendigt at gennemføre en inkassosag ved domstolene.

I nogle af disse tilfælde bliver det ikke nødvendigt at gennemføre en inkassosag ved domstolene, eksempelvis fordi skyldneren betaler eller underskriver et frivilligt forlig. I sådanne tilfælde, hvor sagen ikke indbringes for domstolene, er det alene renteloven og omkostningsbekendtgørelsen, der regulerer, hvilke omkostninger ved inddrivelsen skyldneren er forpligtet til at betale.

I andre tilfælde gennemføres der også en inkassosag ved domstolene. I sådanne tilfælde, hvor sagen på fordringshaverens vegne indbringes for domstolene af en advokat, er ordningen den, at fordringshaveren af retten tilkendes omkostninger efter standardiserede takster, der bygger på sagens værdi, jf. pkt. 2.1.5 og 2.3.4 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Disse takster, der gælder for alle inkassosager, er udformet således, at de beløbsmæssigt også dækker fordringshaverens udgifter til eventuelle forudgående udenretslige inddrivelsesskridt, som advokaten måtte have foretaget. Med henblik på at gøre ordningen enkel at administrere sondres der således ikke mellem, om fordringshaveren i den konkrete sag har eller ikke har haft udgifter til, at advokaten har foretaget udenretslige inddrivelsesskridt forud for indbringelsen for retten. Ordningen bygger på, at taksterne ud fra en gennemsnitsbetragtning må anses for rimelige

for både fordringshavere og skyldnere. Endvidere har en advokat, der antages til at gennemføre en inkassosag ved domstolene uden tidligere at have foretaget udenretslige inkassoskridt i sagen, en selvstændig forpligtelse til at undersøge, om forudgående inddrivelsesskridt har været i overensstemmelse med reglerne i inkassoloven, renteloven og omkostningsbekendtgørelsen, jf. pkt. 2.2.4 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Den beskrevne ordning indebærer, at de omkostninger, fordringshaveren kan få tilkendt af retten, så at sige ”inkluderer” fordringshaverens eventuelle udgifter til udenretslig fremmedinkasso ved advokat. Fordringshaveren kan derfor ikke i samme sag både kræve at få erstattet sine udgifter til fremmedinkasso ved advokat efter reglerne i omkostningsbekendtgørelsen og af retten få tilkendt omkostninger med det fulde beløb, som fremgår af standardtaksterne. Rent teknisk er ordningen tilrettelagt på den måde, at retten ved tilkendelsen af omkostninger fratrækker, hvad fordringshaveren (berettiget) måtte have krævet efter reglerne i omkostningsbekendtgørelsen, jf. pkt. 2.1.5 og 2.3.4 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Som eksempel kan nævnes en inkassosag om 10.000 kr. Har fordringshaveren antaget en advokat til først at foretage udenretslige inddrivelsesskridt og dernæst om nødvendigt at gennemføre en inkassosag ved domstolene, og bliver det faktisk nødvendigt at gennemføre en inkassosag ved domstolene, kan fordringshaveren – hvis betingelserne efter omkostningsbekendtgørelsen er opfyldt – fremsætte krav om betaling af sine udgifter til udenretslig fremmedinkasso ved advokat efter omkostningsbekendtgørelsens regler, hvilket for en sag om 10.000 kr. betyder, at fordringshaveren maksimalt kan kræve 900 kr. (ekskl. moms) til dækning af disse udgifter. Fordringshaveren vil herudover få tilkendt omkostninger af retten med 410 kr. (ekskl. moms) (nemlig 1.310 kr. minus 900 kr.), således at fordringshaveren samlet vil få 1.310 kr. (ekskl. moms) til dækning af sine samlede udgifter til advokatbistand i sagen.

Fordringshaveren kan alternativt undlade at fremsætte krav om betaling af sine udgifter til udenretslig fremmedinkasso ved advokat, og fordringshaveren vil i så fald få tilkendt omkostninger af retten på grundlag af standardtaksterne, hvilket for en sag om 10.000 kr. betyder, at fordringshaveren vil få tilkendt 1.310 kr. (ekskl. moms) til dækning af sine samlede udgifter til advokatbistand i sagen.

3. Justitsministeriet har forstået Hans Engbergs henvendelse således, at den beskrevne ordning for, hvilke udgifter til advokatbistand fordringshaveren kan få erstattet i de tilfælde, hvor fordringshaveren har antaget en advokat til først at foretage udenretslige inddrivelsesskridt og dernæst om nødvendigt at gennemføre en inkassosag ved domstolene, efter Hans Engbergs opfattelse ikke er rimelig. Hans Engberg kritiserer navnlig, at ordningen indebærer, at det i de tilfælde, hvor der med bistand af advokat gennemføres en inkassosag ved retten, er uden betydning for størrelsen af de samlede omkostninger, som skyldneren skal betale til fordringshaveren, om og i

givet fald i hvilket omfang fordringshaveren efter reglerne i omkostningsbekendtgørelsen har krav på erstatning af sine udgifter til udenretslig fremmedinkasso ved advokat.

Justitsministeriet skal hertil bemærke, at udgangspunktet efter lovforslaget som nævnt er, at omkostningerne vedrørende den udenretslige og den indenretslige del af sagen opgøres hver for sig og efter hver sit regelsæt – renteloven/omkostningsbekendtgørelsen henholdsvis retsplejeloven. Udgangspunktet er således, at fordringshaveren kan få dækket sine udgifter til udenretslige inkassoskridt efter rentelovens og omkostningsbekendtgørelsens regler, mens udgifterne ved at gennemføre en inkassosag ved domstolene dækkes som sagsomkostninger efter retsplejelovens regler.

I de tilfælde, hvor fordringshaveren har antaget en advokat til først at foretage udenretslige inddrivelsesskridt og dernæst om nødvendigt at gennemføre en inkassosag ved domstolene, kan fordringshaveren dog vælge at få sine samlede udgifter til advokatbistand dækket efter retsplejelovens regler om sagsomkostninger og undlade at kræve et omkostningsbeløb efter reglerne i renteloven/omkostningsbekendtgørelsen. Dette er bl.a. begrundet i, at ordningen samlet set bør være nem at administrere for de involverede, dvs. domstole, advokater, fordringshavere og skyldnere, og ordningen bygger derfor på gennemsnitsbetragtninger ved fastsættelsen af standardtakster for de omkostningsbeløb, der kan tilkendes. Efter Justitsministeriets opfattelse ville fordelene ved at foretage en heltpræcis opgørelse af fordringshaverens konkrete udgifter til advokatbistand i hver enkelt sag, herunder til eventuelle udenretslige inkassoskridt, og herefter at vurdere i hvilket omfang de konkrete udgifter har været rimelige, ikke stå mål med de administrative omkostninger, der ville være forbundet hermed. Justitsministeriet bemærker i den forbindelse, at sådanne administrative omkostninger i sidste ende ville skulle betales af skyldnerne.

Efter Justitsministeriets opfattelse er den ordning for fastsættelse af omkostninger i inkassosager, der lægges op til med lovforslaget, udtryk for en rimelig afvejning af hensynet til fordringshaverne over for hensynet til skyldnerne, herunder hensynet til, at ordningen bør være nem og hensigtsmæssig at administrere. Det gælder også den situation, hvor fordringshaveren har antaget en advokat til først at foretage udenretslige inddrivelsesskridt og dernæst om nødvendigt at gennemføre en inkassosag ved domstolene.